

V loňském roce navzdory pandemii výrazně vzrostl počet smrtelných pracovních úrazů

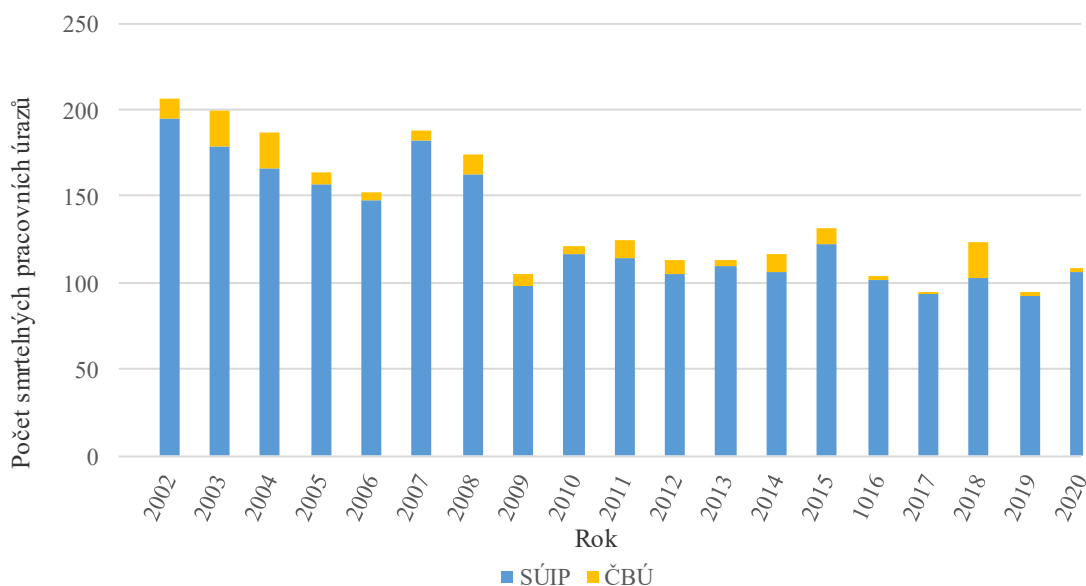
Opava, 28. dubna 2021– V loňském roce zaznamenaly Státní úřad inspekce práce a Český báňský úřad dohromady 108 smrtelných pracovních úrazů, což znamená nárůst oproti 95 případům z roku 2019. Z toho na oblastní inspektoráty práce bylo nahlášeno 106 smrtelných pracovních úrazů a zbývající 2 smrtelné úrazy podléhají výkonu vrchního dozoru ČBÚ. Ke zvýšení počtu pracovních úmrtí došlo navzdory tomu, že ekonomika byla dlouhé měsíce omezena kvůli pandemii covid-19. Zahraniční pracovníci se na celkovém počtu smrtelných pracovních úrazů podílejí necelými 13 procenty. K šesti smrtelným pracovním úrazům došlo při činnostech vykonávaných v zahraničí.

Vzhledem k závažnosti smrtelných pracovních úrazů je v tabulce níže uvedeno srovnání delší časové řady, tzn. od roku 2002, kdy bylo zjištěno celkem 206 smrtelných pracovních úrazů. Následně jejich počet každoročně klesal až na 152 smrtelných pracovních úrazů v roce 2006. V letech následující hospodářské konjunktury opět počet smrtelných pracovních úrazů o něco vzrostl, ovšem vzápětí v roce 2009 výrazně klesl na 105 případů. V následujících letech počty kolísaly mezi 110–120 případy, načež v roce 2016 přišel pokles na 104 případů a v roce 2017 dokonce na 95 případů. V roce 2018 byl zaznamenán nárůst na celkový počet 123, který byl způsobený důlním neštěstím ve Stonavě na Karvinsku, ale hned v následujícím roce došlo opět k poklesu smrtelných pracovních úrazů na 95.

rok	SÚIP	ČBÚ	celkem
2002	195	11	206
2003	179	20	199
2004	166	21	187
2005	157	7	164
2006	147	5	152
2007	182	6	188
2008	162	12	174
2009	98	7	105
2010	116	5	121
2011	114	11	125
2012	105	8	113
2013	109	4	113
2014	106	11	117
2015	122	9	131
2016	102	2	104
2017	93	2	95
2018	103	20	123
2019	92	3	95
2020	106	2	108

Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů za období let 2002–2020

Z dlouhodobého hlediska lze tedy říci, že od roku 2002 dochází k pozvolnému snižování počtu smrtelných pracovních úrazů s občasnými meziročními výkyvy. Největší meziroční pokles přišel v roce 2009, kdy se počet smrtelných pracovních úrazů snížil o celkem 69 případů.

Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů v letech 2002-2018

Smrtelné pracovní úrazy podle krajů

Z pohledu regionálního, tj. podle místa, kde k úrazu došlo, se nejvíce smrtelných pracovních úrazů stalo v krajích Ústeckém (18), Jihomoravském (14) a Plzeňském (11). K pouze jedinému smrtelnému pracovnímu úrazu došlo v Libereckém kraji.

Kraj, kde k úrazu došlo	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Hl. m. Praha	8	9	7	9	10	5
Středočeský kraj	17	10	15	21	12	9
kraj Vysočina	7	4	7	6	7	7
Jihočeský kraj	4	8	7	8	6	8
Plzeňský kraj	13	10	5	5	2	11
Karlovarský kraj	3	2	2	3	2	2
Ústecký kraj	16	8	8	11	7	18
Liberecký kraj	5	2	0	2	5	1
Královéhradecký kraj	9	5	2	1	8	8
Pardubický kraj	6	4	5	5	5	5
Jihomoravský kraj	5	8	10	13	10	14
Zlínský kraj	6	9	4	7	3	3
Olomoucký kraj	14	8	5	5	4	3
Moravskoslezský kraj	4	11	12	23	7	8
zahraničí	14	6	6	4	7	6
Celkem smrtelných pracovních úrazů	131	104	95	123	95	108

Počet smrtelných pracovních úrazů v letech 2015–2020 podle místa úrazu

Zdroje smrtelných pracovních úrazů

Nejčastějším zdrojem byla *pozemní vozidla a ostatní dopravní prostředky* (34 smrtelných pracovních úrazů), převážně šlo o dopravní nehody. Smrtelnými pracovními úrazy, které vznikly při dopravních nehodách dopravních prostředků na veřejných pozemních komunikacích, se inspekce práce v rámci své kontrolní činnosti nezabývá, na rozdíl od pracovních úrazů, ke kterým došlo při provozu dopravních prostředků na účelových komunikacích a v neveřejných prostorách. Druhým nejpočetnějším zdrojem vzniku smrtelných pracovních úrazů byly *budovy, konstrukce, povrchy*, kdy se jedná hlavně o pády z výšky a do hloubky (15). Třetím nejpočetnějším zdrojem vzniku smrtelných pracovních úrazů byla kategorie *materiály, předměty, výrobky, součásti, strojů a vozidel, úlomky a prach*, kdy se jedná převážně o úrazy způsobené nedostatečným zajištěním těžkých břemen, materiálu a součástek při jejich přemísťování a převážení (9).

Příčiny smrtelných pracovních úrazů

Podobně jako v předchozích letech, i loni se nejvíce smrtelných pracovních úrazů stalo v důsledku *špatně nebo nedostatečně odhadnutého rizika*, a to v téměř 56 procentech (61 úmrtí). Další významnou příčinou je také *používání nebezpečných postupů nebo způsobu práce včetně jednání bez oprávnění, proti zákazů, prodlévání v ohroženém prostoru* (12). Ostatní kategorie příčin pracovních úrazů jsou v záznamech o smrtelných pracovních úrazech uváděny v mnohem menší míře.

Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů podle vztahu k zaměstnavateli

Nejvíce smrtelných pracovních úrazů utrpěli zaměstnanci v pracovním poměru (86 úmrtí), téměř 80 procent z celkového počtu. Dále se na smrtelných pracovních úrazech podíleli osoby vykonávající činnosti nebo poskytující služby mimo pracovní vztahy (12) a zaměstnanci zaměstnaní na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (9). Tzv. agenturní zaměstnanci (zaměstnanec agentury práce nebo dočasně přidělený k výkonu práce) byli obětmi smrtelných pracovních úrazů v necelém 1 procentu případů (1).

Vztah k zaměstnavateli	2017	2018	2019	2020	
				SÚIP	ČBÚ
Zaměstnanec v pracovním poměru	73	95	78	84	2
Zaměstnanec zaměstnaný na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	11	11	11	9	0
Zaměstnanec agentury práce nebo dočasně přidělený k výkonu práce	2	5	0	1	0
Osoba vykonávající činnosti nebo poskytující služby mimo pracovní vztahy (§ 12 zákona č. 309/2006 Sb.)	9	12	6	12	0
Celkem	95	123	95	106	2

Vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů podle vztahu k zaměstnavateli

Příklady smrtelných pracovních úrazů

V zemědělství

Ke smrtelnému pracovnímu úrazu zaměstnance došlo při jeho vstupu do prostoru venkovního výběhu skotu, za účelem označení telete. Úrazem postižený zaměstnanec se po vstupu do prostoru venkovního výběhu začal pohybovat směrem ke stádu krav s telaty, kde jej následně jedna z krav povalila na zem a začala ho napadat hlavou a kopyty, což mu způsobilo zranění, na jejichž následky zemřel.

V terciární sféře (pád z výšky)

Úrazem postižený zaměstnanec, který byl zaměstnancem obce, s dalšími zaměstnanci prováděl přístavbu přístřešku na budově v dané obci, jenž byl ve výšce od 3 do 4 metrů nad okolním terénem. Po namontování krovů, zakrytí části střechy budovy přiléhající k přístřešku a přibití dřevěných palubek se dotyční zaměstnanci rozhodli střechu přístřešku zakrýt folií. Úrazem postižený zaměstnanec začal rozkulovat na přístřešku folii z nachystané role a postupně couval. Došlápl na okraj střechy a po zádech přepadl dolů, kde dopadl na asfaltovou komunikaci. Vzhledem k závažnému poranění hlavy (krvácení do mozku) na druhý den zemřel v nemocnici.

Ve zpracovatelském průmyslu

Úrazem postižený zaměstnanec obsluhoval ve výkupně barevných kovů motorový manipulační vozík. Z uvedeného vozíku, který nechal nastartovaný a nezajistil ho proti posunu ruční brzdou, vystoupil a šel se podívat dopředu k manipulační jednotce (bedně s mědí). Ta byla naložena na vidlicích motorového manipulačního vozíku ve výšce cca 10 cm nad komunikací. Následně došlo k svévolnému posunu uvedeného vozíku a zaměstnanec, který se nacházel mezi naloženou bednou a stěnou skladu, byl motorovým manipulačním vozíkem s naloženou bednou přimáčknut na zeď v oblasti hrudníku. Úrazem postižený zaměstnanec byl nalezen až zákazníkem a to bez známek života.

O Státním úřadu inspekce práce (SÚIP)

Státní úřad inspekce práce je orgán státní správy, jehož úkolem je kontrola dodržování povinností plynoucích z pracovněprávních předpisů, včetně předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. SÚIP má své sídlo v Opavě a je řízen Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky. Pod SÚIP spadá 8 oblastních inspektorátů práce: OIP Hlavní město Praha, OIP Středočeský kraj, OIP Jihočeský kraj a Vysočina, OIP Plzeňský a Karlovarský kraj, OIP Ústecký a Liberecký kraj, OIP Královéhradecký a Pardubický kraj, OIP Jihomoravský a Zlínský kraj, OIP Moravskoslezský a Olomoucký kraj. Kromě kontrol patří k základním úkolům Úřadu i inspektorátů poradenská, konzultační a osvětová činnost. Činnost SÚIP a inspektorátů se řídí zákonem č. 251/2005 Sb., o inspekci práce.

Mgr. Richard Kolibač
tiskový mluvčí SÚIP
775 863 764

Richard.Kolibac@suiip.cz